
Sadacharanusandhanami

సదాచారానుసన్ధానమ్

Document Information

Text title : Sadacharanusandhanam

File name : sadacharanusandhanam.itx

Category : vedanta, upadesha, shankarAchArya

Location : doc_z_misc_shankara

Author : Adi Shankaracharya

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : In 55 verses, PDF pages 121-130 in Works of Shankaracharya Vol 16, 1910 by Sri Vani Vilas Press

Latest update : Nov. 9, 2009, August 6, 2018

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 17, 2023

sanskritdocuments.org

సదాచారానుసన్ధానమ్

॥ శ్రీః ॥

సచ్చిదానన్దకన్దాయ జగదజ్జురహేతవే ।
సదోదీతాయ పూర్ణాయ నమోఽనన్తాయ విష్ణవే ॥ ౧॥

సర్వవేదాన్తసిద్ధాన్తైర్గ్రథితం నిర్మలం శివమ్ ।
సదాచారం ప్రవక్ష్యామి యోగినాం జ్ఞానసిద్ధయే ॥ ౨॥

ప్రాతఃస్మరామి దేవస్య సవితుర్భర్గ ఆత్మనః ।
వరేణ్యం తద్ధియో యో నశ్చిదానన్తే ప్రచోదయాత్ ॥ ౩॥

అన్యయవ్యతిరేకాభ్యాం జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తిషు ।
యదేకం కేవలం జ్ఞానం తదేవాస్మి పరం బృహత్ ॥ ౪॥

జ్ఞానాజ్ఞానవిలాసోఽయం జ్ఞానాజ్ఞానే చ శామ్యతి ।
జ్ఞానాజ్ఞానే పరిత్యజ్య జ్ఞానమేవావశిష్యతే ॥ ౫॥

అత్యన్తమలినో దేహో దేహీ చాత్యన్తనిర్మలః ।
అసంకోఽహమితి జ్ఞాత్వా శౌచమేతత్ప్రచక్షతే ॥ ౬॥

మన్మనో మీనవన్నిత్యం క్రీడత్యానన్దవారిధౌ ।
సుస్నాతస్తన పూతాత్మా సమ్యగ్విజ్ఞానవారిణా ॥ ౭॥

అథాఘమర్షణం కుర్యాత్ప్రాణాపాననిరోధతః ।
మనః పూర్ణే సమాధాయ మగ్నకుమ్భో యథార్ణవే ॥ ౮॥

లయవిక్షేపయోః సన్ధౌ మనస్తత్ర నిరామిషమ్ ।
స సన్ధిః సాధితో యేన స ముక్తో నాత్ర సంశయః ॥ ౯॥

సర్వత్ర ప్రాణినాం దేహీ జపో భవతి సర్వదా ।
హంసః సోఽహమితి జ్ఞాత్వా సర్వబన్ధైర్విముచ్యతే ॥ ౧౦॥

తర్పణం స్వసుఖేనైవ స్వేన్ద్రియాణాం ప్రతర్పణమ్ ।

మనసా మన ఆలోక్య స్వయమాత్మా ప్రకాశతే || ౧౧||

ఆత్మని స్వప్రకాశాగ్నౌ చిత్తమేకాహుతిం ఉపేత్ |

అగ్నిహోత్రీ స విజ్ఞేయశ్చేతరా నామధారకాః || ౧౨||

దేహో దేవాలయః ప్రోక్తో దేహీ దేవో నిరజ్ఞునః |

అర్చితః సర్వభావేన స్వానుభూత్యా విరాజతే || ౧౩||

మానం స్వాధ్యయనం ధ్యానం ధ్యేయం బ్రహ్మానుచిన్తనమ్ |

జ్ఞానేనేతి తయోః సమ్యజ్నిషేధాత్తత్త్వదర్శనమ్ || ౧౪||

అతీతానాగతం కిञ్చిన్న సమ్రామి న చిన్తయే |

రాగద్వేషం వినా ప్రాప్తం భుజ్ఞామ్యత్ర శుభాశుభమ్ || ౧౫||

దేహాభ్యాసో హి సంన్యాసో నైవ కాషాయవాససా |

నాహం దేహోఽహమాత్మేతి నిశ్చయో న్యాసలక్షణమ్ || ౧౬||

అభయం సర్వభూతానాం దానమాహుర్మనీషిణః |

నిజానన్దే స్పృహో నాన్యే వైరాగ్యస్యావధిర్మతా || ౧౭||

వేదాన్తశ్రవణం కుర్యాన్మననం చోపపత్తిభిః |

యోగేనాభ్యసనం నిత్యం తతో దర్శనమాత్మనః || ౧౮||

శబ్దశక్తేరచిన్త్యత్వాచ్ఛబ్దాదేవాపరోక్షధీః |

ప్రసుప్తః పురుషో యద్వచ్చబ్దేనైవావబుద్ధ్యతే || ౧౯||

ఆత్మానాత్మవివేకేన జ్ఞానం భవతి నిశ్చలమ్ |

గురుణా బోధితః శిష్యః శబ్దబ్రహ్మతివర్తతే || ౨౦||

న త్వం దేహో నేన్ద్రియాణి న ప్రాణో న మనో న ధీః |

వికారిత్యాద్వివాశిత్యాద్దృశ్యత్వాచ్ఛ ఘటో యథా || ౨౧||

విశుద్ధం కేవలం జ్ఞానం నిర్విశేషం నిరజ్ఞానమ్ |

యదేకం పరమానన్దం తత్త్వమస్యద్వయం పరమ్ || ౨౨||

శబ్దస్యాద్యన్తయోః సిద్ధం మనసోఽపి తథైవ చ |

మధ్యే సాక్షితయా నిత్యం తదేవ త్వం భ్రమం జహి || ౨౩||

స్థూలవైరాజయోరైక్యం సూక్ష్మహైరణ్యగర్భయోః |

అజ్ఞానమాయయోరైక్యం ప్రత్యగ్విజ్ఞానపూర్ణయోః || ౨౪||

చిన్మాత్రైకరసే విష్ణౌ బ్రహ్మత్వైక్యస్వరూపకే ।
 భ్రమణైవ జగజ్జాతం రజ్జ్వాం సర్పభ్రమో యథా ॥ ౨౫॥
 తార్కికాణాం తు జీవేశౌ వాచ్యావేతౌ విదుర్బుధాః ।
 లక్ష్మ్యో చ సాఙ్ఖ్యయోగాభ్యాం వేదాన్తైరైక్యతా తయోః ॥ ౨౬॥
 కార్యకారణవాచ్యాంశౌ జీవేశౌ యౌ జహచ్చ తౌ ।
 అజహచ్చ తయోర్లక్ష్మ్యో విదంశావేకరూపిణౌ ॥ ౨౭॥
 కర్మశాస్త్రే కుతో జ్ఞానం తర్కే నైవాస్తి నిశ్చయః ।
 సాఙ్ఖ్యయోగౌ భిదాపన్నౌ శాబ్దికాః శబ్దతత్పరాః ॥ ౨౮॥
 అన్యే పాషణ్డినః సర్వే జ్ఞానవార్తాసుదుర్లభాః ।
 ఏకం వేదాన్తవిజ్ఞానం స్వానుభూత్యా విరాజతే ॥ ౨౯॥
 అహం మమేత్యయం బద్ధో మమాహం నేతి ముక్తతా ।
 బద్ధమోక్షౌ గుణైర్భౌతి గుణాః ప్రకృతిసమ్భవాః ॥ ౩౦॥
 జ్ఞానమేకం సదా భాతి సర్వావస్థాసు నిర్మలమ్ ।
 మద్భగాగ్యా న జానన్తి స్వరూపం కేవలం బృహత్ ॥ ౩౧॥
 సజ్కల్పసాక్షి యజ్ఞానం సర్వలోకైకజీవనమ్ ।
 తదేవాస్మీతి యో వేద స ముక్తో నాత్ర సంశయః ॥ ౩౨॥
 ప్రమాతా చ ప్రమాణం చ ప్రమేయం ప్రమితిస్తథా ।
 యస్య భాసావభాసన్తే మానం జ్ఞానాయ తస్య కిమ్ ॥ ౩౩॥
 అర్థాకారా భవేద్వృత్తిః ఫలేనార్థః ప్రకాశతే ।
 అర్థజ్ఞానం విజానాతి స ఏవార్థః ప్రకాశతే ॥ ౩౪॥
 వృత్తివ్యాప్యత్వమేవాస్తు ఫలవ్యాప్తిః కథం భవేత్ ।
 స్వప్రకాశస్వరూపత్వాత్సిద్ధత్వాచ్చ చిదాత్మనః ॥ ౩౫॥
 చిత్తం చైతన్యమాత్రేణ సంయోగాచ్చేతనా భవేత్ ।
 అర్థాదర్థాన్తరే వృత్తిర్గన్తుం చలతి చాన్తరే ॥ ౩౬॥
 నిరాధారా నిర్వికారా యా దశా సోన్మనీ స్మృతా ।
 చిత్తం చిదితి జానీయాత్తకారరహితం యదా ॥ ౩౭॥
 తకారో విషయాధ్యాసో జపారాగో యథా మణౌ ।

జ్ఞేయవస్తు పరిత్యాగాజ్ఞానం తిష్ఠతి కేవలమ్ ॥ 3౮॥
 త్రిపుటీ క్షీణతామేతి బ్రహ్మనిర్వాణమృచ్ఛతి ।
 మనోమాత్రమిదం సర్వం తన్మనో జ్ఞానమాత్రకమ్ ॥ 3౯॥
 అజ్ఞానం భ్రమ ఇత్యాహుర్విజ్ఞానం పరమం పదమ్ ।
 అజ్ఞానం చాన్యథాజ్ఞానం మాయామేతాం వదన్తి తే ॥ ౪౦॥
 ఈశ్వరం మాయినం విద్యాన్మాయాతీతం నిరజ్ఞానమ్ ।
 సదానన్దే చిదాకాశే మాయామేఘస్తటిన్మనః ॥ ౪౧॥
 అహన్తా గర్జనం తత్ర ధారాసారా హి వృత్తయః ।
 మహామోహాన్ధకారేఽస్మిన్దేవో వర్షతి లీలయా ॥ ౪౨॥
 తస్యా వృష్టేర్విరామాయ ప్రబోధైకసమీరణః ।
 జ్ఞానం దృగ్దృశ్యయోర్భావం విజ్ఞానం దృశ్యశూన్యతా ॥ ౪3॥
 ఏకమేవాద్వయం బ్రహ్మ నేహ నానాస్తి కిఞ్చన ।
 క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞయోర్జ్ఞానం తజ్ఞానం జ్ఞానముచ్యతే ॥ ౪౪॥
 విజ్ఞానం చోభయోరైక్యం క్షేత్రజ్ఞపరమాత్మనోః ।
 పరోక్షం శాస్త్రజం జ్ఞానం విజ్ఞానం చాత్మదర్శనమ్ ॥ ౪౫॥
 ఆత్మనో బ్రహ్మణః సమ్యగుపాధిద్వయవర్జితమ్ ।
 త్వమర్థవిషయం జ్ఞానం విజ్ఞానం తత్పదాశ్రయమ్ ॥ ౪౬॥
 పదయోరైక్యబోధస్తు జ్ఞానవిజ్ఞానసంజ్ఞితమ్ ।
 ఆత్మానాత్మవివేకస్య జ్ఞానమాహుర్మనీషిణః ॥ ౪౭॥
 అజ్ఞానం చాన్యతా లోకే విజ్ఞానం తన్మయం జగత్ ।
 అన్వయవ్యతిరేకాభ్యాం సర్వత్రైకం ప్రపశ్యతి ॥ ౪౮॥
 యత్తత్తు వృత్తిజం జ్ఞానం విజ్ఞానం జ్ఞానమాత్రకమ్ ।
 అజ్ఞానధ్వంసకం జ్ఞానం విజ్ఞానం చోభయాత్మకమ్ ॥ ౪౯॥
 జ్ఞానవిజ్ఞాననిష్ఠోఽయం తత్సద్బ్రహ్మణీ చార్పణమ్ ।
 భోక్తా సత్త్వగుణః శుద్ధో భోగానాం సాధనం రజః ॥ ౫౦॥
 భోగ్యం తమోగుణః ప్రాహురాత్మా చైషాం ప్రకాశకః ।
 బ్రహ్మాధ్యయనసంయుక్తో బ్రహ్మచర్యారతః సదా ॥ ౫౧॥

సర్వం బ్రహ్మేతి యో వేద బ్రహ్మచారీ స ఉచ్యతే ।
గృహస్థో గుణమధ్యస్థః శరీరం గృహముచ్యతే ॥ ౫౨॥
గుణాః కుర్వన్తి కర్మాణి నాహం కర్తేతి బుద్ధిమాన్ ।
కిముగ్రైశ్చ తపోభిశ్చ యస్య జ్ఞానమయం తపః ॥ ౫౩॥
హర్షామర్షవినిర్ముక్తో వానప్రస్థః స ఉచ్యతే ।
స గృహీ యో గృహతీతః శరీరం గృహముచ్యతే ॥ ౫౪॥
సదాచారమిమం నిత్యం యోఽనుసందధతే బుధః ।
సంసారసాగరాచ్ఛీఘ్రం స ముక్తో నాత్ర సంశయః ॥ ౫౫॥
ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య
శ్రీమచ్ఛ్రీరథభగవతః కృతౌ
సదాచారానుసన్ధానం సమూర్ణమ్ ॥

Encoded and proofread by Sunder Hattangadi

——
Sadacharanusandhanami

pdf was typeset on September 17, 2023

——

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

